

«Алпамыс» бөбекжайы КМҚК

Шебер - сынып

**«Интеллект карталар – мектеп жасына
дейінгі балалардың сөйлеуін дамыту
құралы»**

Дайындаған: Ашимханова А.К.

Балқаш

2024 жыл

Мақсаты: білім беру қызметінде Тони Бьюзеннің ойлау карталары әдісін, Луллий шеңберлерін қолданудың ғылыми – әдістемелік және практикалық негіздерін игеру, Джанни Родаридің әдістемесі бойынша ертегілер құрастыру арқылы педагогтің кәсіби құзыреттілік деңгейін арттыру.

Міндеті:

Педагогтерді интеллект карталарымен (ол не үйретеді және не дамытады) сонымен қатар оны құру ережелерімен таныстыру.

Өзектілігі: мектепке дейінгі білім беруде әр педагог мектеп жасына дейінгі балалардың жасына сәйкес келетін, оларға қызықты болатын және педагогикалық, білім беру және тәрбиелік міндеттерді тиімді шешетін жаңа идеяларды, тәсілдерді, формалар мен әдістерді табуға тырысады. Сөйлеу проблемасы оның барлық түрлерінде мектепке дейінгі жаста өзекті болып табылады. Бүгінгі таңда балаларда сөйлеуді дамыту процесін реттеуге болатын көптеген әдістер мен технологиялар бар. Соның бірі – интеллект картасы.

"Балаға қандай да бір жолмен
белгісіз бес сөз үйретіңіз –
ол оны ұзақ жаттауы мүмкін,
бірақ осындай жиырма сөзді суреттермен
байланыстырсаңыз ол сол бес сөзді тез үйренеді".

К. Д. Ушинский

«Интеллект-карта» әдісі оны американдық ғалым және кәсіпкер Тони Бьюзен жасаған. Олар сөзбе-сөз "ақыл карталары" деп аударылады. Бірақ көбінесе аудармаларда "интеллект карталары" термині қолданылады. Мектепке дейінгі технологиялар әлеміне интеллект карталар педагогика ғылымдарының кандидаты В.М. Акименконың арқасында келді, ол бұл әдісті балаларда үйлесімді сөйлеуді дамыту үшін қолдануды ұсынды.

Интеллект карта – бұл балалардың шығармашылық және сөйлеу қабілеттерін дамытатын және ойлауды белсендіретін ақпаратты есте сақтаудың бірегей және қарапайым әдісі. Бұл әдіс баланың қоршаған әлемді бейнелеу қабілетін оятуға көмектеседі, баланың үйренуі керек ақпаратты құрылымдауға, оны нақты бейнелі бірліктерге бөлуге көмектеседі.

Интеллект –картаны құру шарттары:

- Негізгі ой беттің ортасында орналасады.
- Парақ көлденең орналасады..
- Әр негізгі нүкте үшін орталықтан әр түрлі түсті қаламдар, қарындаштар немесе маркерлер көмегімен әр түрлі тармақтар (кез-келген бағытта) жүзеге асырылады.
- Модельдеу процесінде таңбалар мен иллюстрациялар қосылады.
- Көрнекілік заттар, нысандар, суреттер және т. б. түрінде ұсынылады.

Интеллект-картаның пайдасы:

Көрнекілігі Көрнекілік оның көптеген жақтары мен қырларындағы барлық мәселе алдыңызда, оны бір көзқараспен лақтыруға болады.

Тартымдылығы жақсы интеллект картаның өзіндік эстетикасы бар, оны қарастыру қызықты ғана емес, сонымен қатар жағымды.

Есте сақтау кескіндер мен түстерді қолдану арқылы ақыл-ой картасын есте сақтау оңай.

Уақтылығы интеллект картасы ақпараттың жетіспеушілігін анықтауға және қандай ақпарат жетіспейтінін түсінуге көмектеседі;

Шығармашылық интеллект картасы шығармашылықты ынталандырады, стандартты емес шешімдерді табуға көмектеседі.

Қайта қарау мүмкіндігі біраз уақыттан кейін ақыл-ой карталарын қайта қарау жалпы суретті игеруге, оны есте сақтауға, сондай-ақ жаңа идеяларды көруге көмектеседі.

Интеллект карталарын жасау нұсқалары:

1 нұсқа:

Сабақтың тақырыбы белгіленеді (жемістер, үй жануарлары, гүлдер және т. б.)

Балалар зат есім сөздерін атайды және тақырыпқа қатысты нәрсені бейнелейді.

Әр зат есімге белгілер-сөздер таңдалады.

2 нұсқа:

Әр зат есімге белгілер мен әрекеттер сөздері таңдалады. Балалар Кез-келген нұсқада құрастырылған интеллект картасы бойынша ұсыныстар жасайды.

Ұсыныстар: қосымша сұрақтар қойыңыз; балалардың толық жауап беруіне назар аударыңыз; карта бойынша әңгімелесу; әңгімелер құрастыру; балалардың жасына сәйкес қосыңыз және қиындатыңыз тәжірибе жасаңыз, сонда сіз жетістікке жетесіз.

Қорытынды: Ақпараттың үлкен ағымы бар қазіргі әлемде, білім беру қызметінде интеллект карталарын қолдану үлкен оң нәтиже береді. Бұл әдіс қоршаған әлемді танып білудің әмбебап тәсілі болып табылады, сонымен қатар балабақша мен мектеп арасындағы сабақтастықты қалыптастырады.